

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 29 november 1945 kl. 2 em.

Konstitutionsutskottets memorial med förslag till införande i reglementariska föreskrifter för riksdagen av en ny paragraf, betecknad såsom § 17.

Enligt § 33 mom. 5 riksdagsordningen äger vardera kammaren utse och förordna sin sekreterare; den betjäning, som vardera kammaren i övrigt för sig under riksdagen anser nödig, tillsättes av talmannen och några utav kammaren därtill utsedda ledamöter, efter samråd med sekreteraren. I riksdagsordningen § 45 mom. 2 sista meningen stadgas, att utskotten vart för sig äga utse sekreterare, de ständiga utskotten därjämte, efter samråd med sekreteraren, den övriga betjäning, som finnes nödig. Enligt § 80 andra stycket riksdagsordningen skola kanslideputerade tillika med kamrarnas talmän och vice talmän utse och förordna de tjänstemän, som riksdagen anser för sitt kansli erforderliga.

Vid 1944 års riksdag antogs såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling ett förslag om ändrad lydelse av de berörda paragraferna av innebörd, att de däri innehållna reglerna, med undantag för i vad de avsågo kamrarnas och utskottens sekreterare, skulle utbrytas ur riksdagsordningen och överföras till reglementariska föreskrifter för riksdagen. I konstitutionsutskottets till grund för riksdagens beslut liggande memorial (nr 28) i ämnet hade utskottet till stöd för sitt förslag bl. a. anfört följande: »Dessa bestämmelser äro i huvudsak av den karaktär, att de ej lämpligen böra ha sin plats i grundlag. Frågan om deras utbrytande ur riksdagsordningen har aktualiserats, sedan 1943 års riksdag på hemställan av bankoutskottet (memorial nr 80) uppdragit åt fullmäktige i riksgäldskontoret att låta verkställa utredning rörande möjligheterna att bereda den hos riksdagen tillfälligt anställda vaktpersonalen en mera fast anställningsform. Den i anledning härav av fullmäktige tillsatta kommittén har i skrivelse till konstitutionsutskottet framhållit, att en rationell reglering av riksdagsvaktmästarnas anställningsförhållanden förutsätter, att de anställas efter enhetliga grunder av ett gemensamt riksdagens organ. Ett formellt hinder för denna anordning möter emellertid i avfattningen av de ovan refererade bestämmelserna i riksdagsordningen. Med anledning härav anser sig utskottet böra förorda, att ifrågavarande regler med undantag för i vad de avse kamrarnas och utskottens sekreterare utbrytas ur grundlagen samt överföras till reglementariska föreskrifter för riksdagen. Då utformningen av bestämmelserna om vaktpersonalens anställningsförhållanden måste bero på det resultat, vartill den berörda utredningen kan komma, har utskottet ansett sig icke för närvarande

böra framlägga något förslag till bestämmelser i ämnet i reglementariska föreskrifter. Utskottet vill emellertid redan nu understryka, att stadgandena om övriga riksdagstjänstemän böra utformas i anslutning till nu gällande grundlagsregler i ämnet.»

Det berörda grundlagsförslaget har, till skillnad från samtliga övriga under sistförflutna fyraårsperiod såsom vilande antagna förslag, ännu ej varit föremål för slutlig prövning av riksdagen. Anledningen härtill är följande av utskottet i memorial (nr 23) den 14 juni 1945 angivna: »Den i föregående stycke berörda utredningen är ännu ej slutförd men kan väntas bli färdig innevarande sommar. Riksdagen torde därför vid sin redan bebådade höstsession få tillfälle taga ställning till frågan om de ändringar i reglementariska föreskrifter för riksdagen samt i avlöningsbestämmelserna för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen, som kunna föranledas av utredningen. Enligt utskottets åsikt bör det vilande förslaget till ändrad lydelse av de inledningsvis omnämnda paragraferna i riksdagsordningen lämpligen först ånyo prövas i samband med spørsmålet om ändringar i nyss berörda bestämmelser. Utskottet har på den grund ej ännu underställt riksdagen frågan om det vilande grundlagsförslagets slutliga antagande eller förkastande utan ansett, att med avlåtandet av memorial i ämnet borde anstå till lämplig tidpunkt under instundande höst.»

Den av fullmäktige i riksgäldskontoret tillsatta, förut berörda kommittén avgav den 10 september 1945 betänkande med förslag till ordnande av anställnings- och avlöningsförhållandena för riksdagens vaktpersonal m. m. Enligt förslaget skulle riksdagens behov av dylika befattningshavare vid nyrekrytering såsom regel tillgodoses genom anlåtande av i statens tjänst stadigvarande anställd personal. Ersättningen till de riksdagsvaktmästare, som framdeles komme att anställas, skulle enligt ett av kommittén föreslaget särskilt avlöningsreglemente för vaktpersonalen bestämmas i form av ersättning för mistade avlöningsförmåner under tjänstledighet å egen tjänst samt av ett mindre, särskilt arvode. Anställningsfrågorna rörande vaktpersonalen hos kamrarna och utskotten samt i riksdagens kansli skulle vidare enligt förslaget omhänderhas av ett gemensamt riksdagens organ, närmare bestämt av kanslideputerade, vilka skulle utses för visst antal år, förslagsvis tre; bestämmelser härom skulle meddelas i reglementariska föreskrifter för riksdagen.

Kommittébetänkandet behandlades i talmanskonferens den 16 november 1945.

Härefter har bankoutsikottet vid sammanträde den 27 november 1945 till behandling förehåft förevarande spørsmål, såvitt det faller inom bankoutsikottets behörighetsområde. Enligt vad detta utskott i skrivelse samma dag till konstitutionsutskottet meddelat, har bankoutsikottet, med hänsyn till inom utskottet i vissa hänseenden framställda ändringsförslag, funnit sig icke kunna vid innevarande riksdag taga slutlig ställning till den föreliggande frågan, varför utskottet beslutat att för sin del bordlägga ärendet till nästkommande riksdag.

Vid sist anförda förhållande finner konstitutionsutskottet det riktigast, att frågan om sådana ändringar i reglementariska föreskrifter för riksdagen, som kunna bliva erforderliga vid en revision av anställnings- och avlöningsbestämmelserna för den lägre riksdagspersonalen, också får anstå tills vidare. Däremot har utskottet ej ansett tillräckliga skäl föreligga att föreslå riksdagen att för dess del besluta uppskov till en kommande riksdag med behandlingen av det vilande förslaget till ändrad lydelse av §§ 33, 45 och 80 riksdagsordningen. Under förutsättning av grundlagsförslagets genomförande anser sig utskottet därför i nuvarande läge böra förorda, att de regler, som enligt detta förslag skola utbrytas ur riksdagsordningen, med oförändrat innehåll införas i de reglementariska föreskrifterna. Utskottet har alltså upprättat förslag till införande av en ny paragraf i dessa föreskrifter.

Ett bifall till utskottets förevarande förslag bör jämväl föranleda formella jämkningar i lydelsen av 6 §§ 1 mom. i kamrarnas ordningsstadgor.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet med stöd av § 38 mom. 1 riksdagsordningen hemställa,

att riksdagen, under förutsättning att det vid 1944 års riksdag såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antagna förslaget till ändrad lydelse av § 33 mom. 5, § 45 mom. 2 och § 80 riksdagsordningen varder slutligt genomfört, ville besluta, att i reglementariska föreskrifter för riksdagen skall införas en ny paragraf, betecknad såsom § 17, av nedanstående lydelse:

Reglementariska föreskrifter för riksdagen.

§ 17.

Om utseende av sekreterare i kamrar och utskott stadgas i riksdagsordningen.

Den betjäning, som vardera kammaren i övrigt för sig under riksdagen anser nödig, tillsättes av talmannen och några utav kammaren därtill utsedda ledamöter, efter samråd med sekreteraren.

De ständiga utskotten äga, vart för sig, efter samråd med sekreteraren, utse den övriga betjäning, som nödig finnes.

De ledamöter, som hava inseende över riksdagens kansli, tillkommer, tillika med kamrarnas talmän och vice talmän, att utse och förordna de tjänstemän, som riksdagen anser för detta kansli erforderliga.

Stockholm den 29 november 1945.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Konstitutionsutskottets memorial nr 26.

Närvarande: herrar Hallén, Jones Erik Andersson, Herlitz, Källman, Karl August Johanson, Elmgren, Oskar Mattsson, Lindén, John Sandberg, Bror Nilsson, Albertsson, Thorell, Pettersson i Norregård, Nordström i Torsby, Nolin, Norén, Lindmark, Spångberg, Gustafsson i Bogla och Jacobsson i Igelsbo.